

LÄNSRÄTTEN I
ÖSTERGÖTLANDS LÄN

DOM
2009-07-16

Mål nr
1845-09 E
Rotel 6

Magnus Wickström

Meddelad i
Linköping

SÖKANDE

Medidyne AB, 556697-8796
Rönnbärsvägen 8
260 83 Vejbystrand

Ombud: Advokat Michael Pålsson
Advokatfirman Juhlin & Partners
Box 1133
251 11 Helsingborg

MOTPART

Kriminalvården
601 80 Norrköping

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

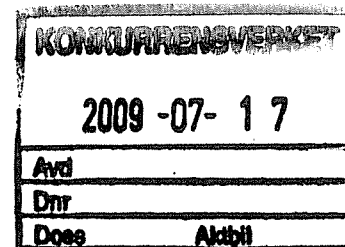
Kriminalvården genomför en offentlig upphandling av hjärtstartare/defibrillatorer med tillhörande introduktionsutbildning (dnr 50-2009-008439). Upphandlingen genomförs som en öppen upphandling. Det anbud som innehåller det lägsta priset ska därvid antas.

Enligt meddelande om tilldelningsbeslut den 8 juni 2009 antog Kriminalvården annat anbud än det som lämnats av Medidyne AB (bolaget).

Bolaget yrkar i ansökan om överprövning att länsrätten i första hand ska förordna att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts på så sätt att bolagets anbud ska antas som det ekonomiskt mest fördelaktiga, i andra hand ska besluta att upphandlingen ska göras om.

Kriminalvården bestrider bifall till bolagets yrkanden.

Länsrätten har den 17 juni 2009 interimistiskt beslutat att upphandlingen inte får avslutas.

Dok.Id 81101

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 406	Brigadgatan 3	013-25 10 00	013-25 11 40	måndag – fredag
581 04 Linköping		E-post: lansratteniostergotland@dom.se		09:00 - 12:00 13:00 - 15:00

Till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Bolaget har erbjudit två alternativa utbildningar, dels ett interaktivt utbildningspaket där all introduktionsutbildning ges över Internet, dels en traditionell introduktionsutbildning med personal. Eftersom Kriminalvården tillåtit alternativa förfaranden föreligger också en skyldighet att utvärdera dessa förfaranden. Om Kriminalvården utvärderat bolagets billigaste utbildningsalternativ, det över Internet, hade bolaget haft lägst pris totalt. – Kriminalvården anför felaktigt att det av förfrågningsunderlaget tydligt framgår att personlig introduktionsutbildning på varje verksamhetsställe efterfrågats. Påståendet är en efterhandskonstruktion. Inte någonstans anges att utbildningen ska vara personlig. Det som anges är att introduktionsutbildningen ska hållas på respektive verksamhetsställe och vara på svenska. Att utbildningen sker över Internet strider inte mot vad som anges i förfrågningsunderlaget. – Om Kriminalvården vill utbilda flera anställda samtidigt är detta inte svårare än att samtidigt samla flera medarbetare vid en dator. Det är inte heller nödvändigt att alla medarbetare har varsin dator och/eller mobiltelefon, eftersom det räcker med att det finns en dator med Internetanslutning på varje enhet. Att det på någon enhet helt skulle saknas dator med Internetanslutning torde inte vara sannolikt med tanke på att 89 procent av samtliga svenska medborgare har tillgång till Internet i hemmet. Sannolikt är användningen av Internet ännu mer omfattande på arbetsplatser. Det finns därför inte något motsatsförhållande till de av Kriminalvården citerade villkoren och erbjudandet om utbildning över Internet. Tvärtemot vad som hävdas av Kriminalvården är den offererade produktens egenskaper just det som gör e-learning mycket lämpligt. Det som personalen ska lära sig vid introduktionsutbildningen är att iordningställa apparaterna samt dess funktion och skötsel, vilket är mycket enkelt. E-learning är idag en accepterad och starkt växande utbildningsmetod som i flertalet vetenskapliga studier bevisats ha minst lika god pedagogisk effekt som traditionell utbildning. Detta gäller alldeles särskilt som det i Kriminalvårdens verksamhet finns ca 9 000 medarbetare som är utspridda på 140 platser. – Enligt

proportionalitetsprincipen får en upphandlande enhet inte ställa större krav på leverantören än vad som erfordras för den enskilda upphandlingen, bl.a. eftersom detta skulle innebära onödiga fördyringar och överkvalitet. – Bolaget har erbjudit lägst pris och ska därmed anses ha lägst utvärderingspris. Bolagets anbud är därför det ekonomiskt mest fördelaktiga för Kriminalvården och ska följaktligen antas. Att Kriminalvården valt det dyraste av två alternativa förfaranden som erbjudits av bolaget innebär en negativ särbehandling, vilket strider mot gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens jämlikt 1 kap. 9 § LOU. Bolaget har därmed lidit skada.

Till stöd för sin talan anför Kriminalvården bl.a. följande. Kriminalvårdens utgångspunkt för i målet aktuell upphandling har varit att samordna inköp av ett antal defibrillatorer/hjärtstartare för myndighetens lokala verksamhetsställen samt praktisk utbildning på plats för användandet av dessa. Syftet med upphandlingen är att hjärtstartare ska finnas tillgängliga på samtliga verksamhetsställen och att användarna ska erhålla adekvat kunskap om hur de används. Upphandlingen har planerats och genomförts i nära samarbete med medicinsk expertis vid Kriminalvårdens huvudkontor. Enligt den bedömning som därvid gjorts är introduktionsutbildning med personlig instruktör på varje verksamhetsställe det enda tänkbara alternativet för att möta Kriminalvårdens behov och förutsättningar. Detta är definitivt inte någon efterhandskonstruktion. Målgruppen för utbildningen utgörs av kriminalvårdare som i huvudsak saknar sjukvårdsutbildning. Alla anställda har dessutom inte tillgång till Internet eller mobiltelefoner. Det finns hos Kriminalvården även andra begränsningar som utgör hinder mot utbildning över Internet. Det kan knappast innebära ett orimligt högt uppställt krav – i strid med proportionalitetsprincipen – att i en upphandling efterfråga en utbildning för användande av livräddande utrustning med personlig instruktör. – Kriminalvårdens inställning gällande formerna för introduktionsutbildning framgår på många ställen i förfrågningsunderlaget.

Mot bakgrund av redovisade utdrag ur förfrågningsunderlaget, som samtliga anbudsgivare accepterat, anser Kriminalvården att det sammantaget inte kan ha rätt något som helst tvivel om att en introduktionsutbildning på plats efterfrågats. Den kan här även noteras att samtliga anbudsgivare – förutom bolaget – har inkommit med anbud som innehåller endast personlig introduktionsutbildning, trots att flera anbudsgivare även kan erbjuda utbildning över Internet. Detta talar med styrka för att det varit en självklar utgångspunkt för både Kriminalvården och övriga anbudsgivare att personlig utbildning efterfrågats i upphandlingen. – Bolaget hävdar att Kriminalvården skulle ha en skyldighet att utvärdera dess anbud utifrån båda utbildningsalternativen, eftersom anbudet i sin helhet ansetts kvalificerat. Att bolagets anbud bedömts som kvalificerat att delta i utvärderingsfasen har sin grund bl.a. i att anbudet innefattar ett utbildningspaket som uppfyller myndighetens krav, nämligen personlig utbildning. Att bolaget angivit att bolaget dessutom kan erbjuda en annan typ av utbildning – som inte efterfrågats i förfrågningsunderlaget – är i sig inte diskvalificerande. – Det har vidare anförts att Kriminalvården negativt särbehandlad bolaget i strid mot gemenskapsrätten genom att ha utgått från det dyraste av de två alternativa utbildningspaketen. Det kan därvid konstateras att samtliga anbud har utvärderats på lika villkor, nämligen utifrån samma typ av utbildningspaket. Det framstår som något oklart på vilket sätt bolaget skulle ha särbehandlats i förhållande till andra anbudsgivare. Tvärtom skulle en utvärdering av bolagets anbud utifrån utbildningsalternativet över Internet sannolikt ha utgjort en otillåten särbehandling i förhållande till övriga anbud, och dessutom ett avsteg från förfrågningsunderlaget. – Sammanfattningsvis har utvärderingen av inkomna anbud skett i enlighet med de förutsättningar som anges i förfrågningsunderlaget. Kriminalvården har inte brutit mot någon bestämmelse i LOU eller gemenskapsrättens principer och det saknas därför grund för att vidta åtgärder enligt nämnda lag.

SKÄLEN FÖR LÄNSRÄTTENS AVGÖRANDE

Upphandlande myndigheter ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 2 § LOU anges bl.a. följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

I sitt yttrande har Kriminalvården återgivit innehållet i förfrågningsunderlaget enligt följande.

Av Anbudsinbjudan framgår:

”Observera att introduktionsutbildningen ska genomföras på varje enhet (Verksamhetsställe) som anskaffar hjärtstartare. På vissa större enheter kan det förekomma flera utbildningstillfällen.” (Avsnitt 1.2)

”Priset för introduktionsutbildning skall lämnas per verksamhetsställe oavsett hur många introduktionsutbildningar per ställe genomförs.” (Avsnitt 4.3)

Av Kravspecifikation och svarsformulär framgår:

”Kriminalvården har för avsikt att samordna beställningar av hjärtstartare och introduktionsutbildningar på regionalnivå. Vid beställningen av hjärtstartare, kommer Kriminalvården att komma med förslag för tiderna för introduktionsutbildningar som anbudsgivaren skall genomföra i samband med leveranser av hjärtstartare. Anbudsgivare skall ange vilka leveranstider gäller för leverans av hjärtstartare och introduktionsutbildningar. - - - Anbudsgivare skall lämna sitt förslag om det optimala antalet personer som skulle medverka vid varje enskilt introduktionstillfälle. - - - Anbudsgivare ska lämna uppgifter om uppskattad tid för varje utbildningstillfälle.” (Avsnitt 3.2.8)

”Pris för introduktionsutbildning skall anges per verksamhetsställe och inkludera alla kostnader som anbudsgivaren har i samband med den (t.ex. resekostnader).” (Avsnitt 3.2.9)

”Det åligger leverantören att erbjuda introduktionsutbildning av användare på Kriminalvårdens alla verksamhetsställen som anskaffar hjärtstartare fördelade i hela landet. Introduktionsutbildningar skall genomföras i samband med den första beställningen/leveransen. Tiden för genomförande av denna ska samordnas med Kriminalvårdens enheter. Namn för kontaktpersoner för planering av introduktionen inom respektive regioner finns i bilaga 4 – Kontaktpersoner.” (Avsnitt 4.3)

I Ramavtal – kommersiella villkor anges:

”All introduktionsutbildning planeras och sker i samråd med Kriminalvården. Introduktionsutbildningen skall genomföras i samband med leveransen av produkten. Leverantören skall utbilda kriminalvårdare (icke sjukvårdsutbildade). Introduktionsutbildningen skall hållas på respektive Verksamhetsställe och vara på svenska. Utbildning av personalen består av teoretisk och praktisk genomgång. Utbildningen ska omfatta användandet av produkten vid hjärtstopp inklusive eventuellt underhåll/kontroller av hjärtstartare/defibrillatorer. Utbildningsbevis på genomförd och godkänd utbildning skall, undertecknad av utbildaren, överlämnas senast en (1) vecka efter godkänd utbildning.” (Avsnitt 6)

Länsrättens bedömning

Bolaget har gjort gällande att dess anbud innehållit lägst pris i den del det avsett introduktionsbildning över Internet och att det därför skulle ha antagits av Kriminalvården. Enligt bolaget har Kriminalvården haft en skyldighet att utvärdera bolagets båda erbjudna förfaranden, eftersom alternativa förfaranden varit tillåtna. Bolaget anser sig ha blivit särbehandlat på ett otillåtet sätt när Kriminalvården valt det dyraste av bolagets båda erbjudna förfaranden. I förfrågningsunderlaget har enligt bolaget inte angivits något krav på personlig instruktör.

Kriminalvården har invänt att den enligt förfrågningsunderlaget endast efterfrågat personlig introduktionsutbildning på varje verksamhetsställe. Vid utvärderingen av bolagets anbud har Kriminalvården därför endast beaktat utbildningsalternativet med personlig instruktör.

Av de avsnitt ur förfrågningsunderlaget som redovisats ovan framgår att Kriminalvården i upphandlingen, i fråga om utbildning, endast efterfrågat personlig introduktionsutbildning på varje berört verksamhetsställe. Med beaktande av vad upphandlingen avser kan sådant krav inte anses stå i strid med proportionalitetsprincipen.

Bolagets anbud har vid utvärderingen av kvalificerade anbud inte uppvisat lägst pris i den del anbudet motsvarat vad som enligt förfrågningsunderlaget efterfrågats. Kriminalvården har därför inte i upphandlingen förfarit felaktigt då den inte antagit bolagets anbud.

På grund av det anförda saknas anledning att besluta om åtgärd enligt 16 kap. 2 § LOU.

LÄNSRÄTTENS AVGÖRANDE

Länsrätten avslår ansökan.

Därmed upphör länsrättens interimistiska beslut att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1 D). I fråga om tiden för att överklaga erinrar länsrätten om att en ny tiodagarsfrist börjar löpa och att kammarrätten efter fristens utgång inte kan pröva ett överklagande om det då finns ett kontrakt, såvida den inte dessförinnan interimistiskt har beslutat att upphandlingen inte får avslutas.

Erik Mellstrand

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Jönköping. Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.